

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
เทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
**The Participation of People in Making the Local Development Plan of
Bankoh Sub-district Municipality Mueang Uttaradit
District Uttaradit Province**

ภัทราวดี อ่ำคุณ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Phattarawadee Aumkoon and kampanart wongwatthanaphong

Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding Author, E-mail : Phattarawadee.a@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ จากการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยจากการแจกแบบสอบถามกับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 380 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบง่ายในสูตรของยามานะ (Yamana) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ ไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ ระยะเวลา ในการประชุม ประชาคมไม่เหมาะสม รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร สถานที่ในการประชุมประชาคมไม่สะดวกต่อการเดินทาง และไม่ได้รับความต้องการตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นตามลำดับ ข้อเสนอแนะ พบว่า เทศบาลตำบลบ้านเกาะควรจัดวัน เวลา ในการประชุมประชาคมให้มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด โดยการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งยังต้องจัดสถานที่ในการประชุมประชาคมให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทางและควรจัดโครงการที่

* วันที่รับบทความ: 6 มีนาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ: 6 พฤษภาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 10 พฤษภาคม 2565

ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับปัญหาที่
ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the level of the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality 2) to compare the personal factors to the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality and 3) to study the problems, obstacles and suggestions for the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality. This research applied the Quantitative Research with the Survey Research. The sample was 380 people from the calculation formula of Taro Yamane. The research instrument was the questionnaire. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test with One Way ANOVA.

Results of the Research 1) Overall, the level of the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality was at the high level. 2) The comparison of the personal factors to the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality found that the people having the different genders, ages, education, occupations, income, and duration in living had no the different opinion to the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality, Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province. Therefore, the hypothesis was denied. 3) The problems, obstacles and suggestions for the participation of people in making the local development plan of Bankoh Sub-district Municipality found that the obstacle was that the time in the meeting was improper, the public relations was not thoroughly, and the place of the meeting was inconvenient to the travel. The suggestions were that the Bankoh Sub-district Municipality should provide the date and time in the meeting proper or the holiday, have the public relations thoroughly with a voice-over in the village, provide the place in the meeting convenient to the travel, provide the project responding to the demand of the people according the local development plan by giving the importance in the resolution rapidly.

Keywords : Participation of People; Making the Local Development Plan

บทนำ

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 250 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก

ในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560 : 74-75) แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา การกำหนดภารกิจและแนวทางการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้อง ประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน นอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนอง อย่างเหมาะสมแล้วยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (พวงทอง โยธาใหญ่, 2545 : 2)

เทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้เท่าที่ควร เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาถูกกำหนดขึ้นโดยบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน มีผลให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเมื่อนำมาปฏิบัติไม่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้อย่างแท้จริง ประชาชนยังคงเผชิญกับปัญหาต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องรีบดำเนินการแก้ไขให้ทันต่อเหตุการณ์ ในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รับรู้และเข้าใจปัญหาของประชาชนย่อมทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญห และช่วยเหลือประชาชนได้ดีกว่าหน่วยงานอื่น ในขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์กรให้มีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อประชาชนมากขึ้น มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและความต้องการได้อย่างเต็มที่ (เทศบาลตำบลบ้านเกาะ, 2564 : 64) จะเห็นได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะว่าประชาชนจะมีความรู้และความเข้าใจดีว่าตนเองต้องการอะไร เนื่องจากประชาชนจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการนำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนในทุกขั้นตอน ทั้งนี้เมื่อนำ

แผนมาปฏิบัติจะได้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตปกครองเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 7,478 คน (เทศบาลตำบลบ้านเกาะ, 2564 : 64)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตปกครองเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 380 คน ที่ได้จากสูตรของยามาเน่ (Yamane)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาคูณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.935

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่อนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระจายกลุ่มตัวอย่างสุ่มเลือกจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 380 ชุด ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

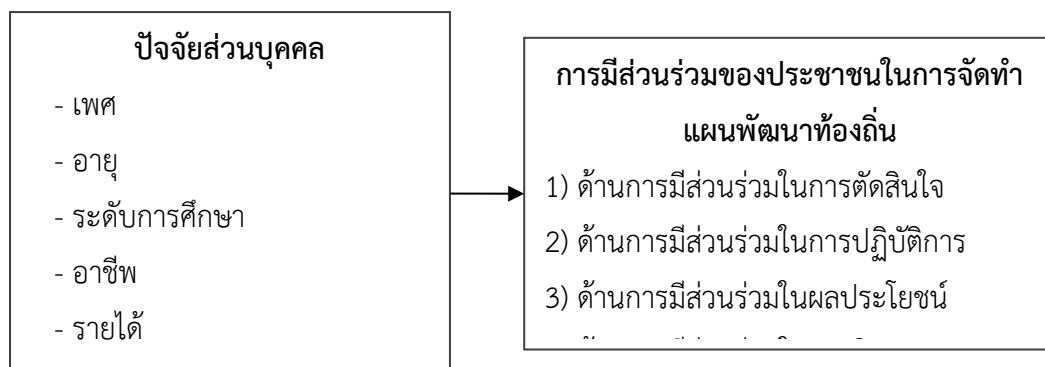
4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (%), ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติทดสอบ t-test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่มีอิสระต่อกัน ค่าสถิติทดสอบ F-test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way Analysis of Variance)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตาราง 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม

ลำดับ	การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.53	0.561	มาก
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.50	0.463	ปานกลาง
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.59	0.588	มาก
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	3.49	0.476	ปานกลาง
ภาพรวม		3.53	0.404	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D.= 0.404) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ รongลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตาราง 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	การมีส่วนร่วมของประชาชน	0.709	-	0.478	-	✓
อายุ	การมีส่วนร่วมของประชาชน	-	0.323	0.863	-	✓
การศึกษา	การมีส่วนร่วมของประชาชน	-	1.317	0.256	-	✓
อาชีพ	การมีส่วนร่วมของประชาชน	-	1.317	0.256	-	✓
รายได้	การมีส่วนร่วมของประชาชน	-	1.409	0.240	-	✓
ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน	การมีส่วนร่วมของประชาชน	-	2.451	0.063	-	✓

จากตาราง 2 พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตาราง 3 ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ที่	ปัญหา อุปสรรค	ความถี่ (f)
1	วันเวลา ในการประชุมประชาคมไม่เหมาะสม	195
2	การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร	85
3	สถานที่ในการประชุมประชาคมไม่สะดวกต่อการเดินทาง	62
4	ไม่ได้รับความต้องการตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	38

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ วันเวลา ในการประชุมประชาคมไม่เหมาะสม รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร สถานที่ในการประชุมประชาคมไม่สะดวกต่อการเดินทาง และไม่ได้รับความต้องการตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ

ตาราง 4 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1	ควรจัดวัน เวลา ในการประชุมประชาคมให้มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในอย่างเต็มที่	50
2	ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร	79
3	จัดสถานที่ในการประชุมประชาคมให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทาง	53
4	ควรจัดโครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน	31

จากตาราง 4 พบว่า เทศบาลตำบลบ้านเกาะควรจัดวัน เวลา ในการประชุมประชาคมให้มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด โดยการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งยังต้องจัดสถานที่ในการประชุมประชาคมให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทางและควรจัดโครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล บ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลให้มีความสำคัญกับความต้องการของประชาชนเป็นหลักในการตัดสินใจต่อการกำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลให้ความสำคัญประชาชนจึงรับฟังปัญหา ความต้องการ และข้อคิดเห็น เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจำลอง บุตรจันทร์ (2559 : 43) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพสุพรรณ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติและการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมองเห็นปัญหา ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวบุคคลด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านการได้รับผลประโยชน์ ด้านค่านิยมส่วนบุคคล ด้านแรงกดดันทางสังคม และด้านผู้นำชุมชนตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน โครงการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาความเหมาะสมของแผนงาน โครงการ ตามความต้องการของประชาชนในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนตีสลักษณ์ ยกเทพ และยุภาพร ยุภาศ (2560 : 182-191) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับประโยชน์จากแผนงานโครงการตามการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตรงตามความต้องการครอบคลุมครบทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นประชาชนเป็นผู้

ได้รับประโยชน์จากแผนงานโครงการตามการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตรงตามความต้องการเช่น เส้นทางคมนาคม สาธารณูปโภค เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครวินท์ ศาสนพิทักษ์ และ วิมลรัตน์ ยิ้มละมัย (2561 : 135-145) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลวิเศษไชยชาญ อำเภอวิเศษไชยชาญ จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวิเศษไชยชาญ มีระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับคือ 1) การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ และ 3) การติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน แต่ในบางเรื่องประชาชนก็ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจ เช่น งบประมาณ การรายงานผล เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา เฉลียวชาติ (2560 : 64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และระดับน้อย จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา เขียวเพกา (2560 : 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศอายุ ระดับ การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปาน

กลางกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ วันเวลา ในการประชุมประชาคมไม่เหมาะสม รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร สถานที่ในการประชุมประชาคมไม่สะดวกต่อการเดินทาง และไม่ได้รับความต้องการตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ ข้อเสนอแนะ พบว่า เทศบาลตำบลบ้านเกาะควรจัดวัน เวลา ในการประชุมประชาคมให้มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด โดยการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งยังต้องจัดสถานที่ในการประชุมประชาคมให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทาง และควรจัดโครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง (2560 : 3) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองเก่าอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบ รองลงมา คือ ควรมีกลยุทธ์ที่จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมให้มากขึ้น และมีความสำคัญในการจัดทำแผน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผนให้มากขึ้นตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลบ้านเกาะควรจัดสถานที่ในการประชุมประชาคมให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทาง รวมทั้งวัน เวลา ในการประชุมประชาคมให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในอย่างเต็มที่
2. เทศบาลตำบลบ้านเกาะควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน และใช้รถประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ได้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
3. เทศบาลตำบลบ้านเกาะควรจัดโครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามเสนอบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจต่อของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
3. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา เขียวเพกา. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การ บริหารส่วนตำบล ร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำลอง บุตรจันทร์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพุ สวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- จุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เทศบาลตำบลบ้านเกาะ. (2564). ทะเบียนและบัตร. อุดรดิตถ์: งานทะเบียนและบัตร เทศบาลตำบลบ้าน เกาะ.
- ปัญญา เกลียวชาติ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วน ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 74-75. 6 เมษายน 2560.

- สุนะติลักษณ์ ยกเทพ และ ยุภาพร ยูภาศ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 5 (ฉบับพิเศษ) : 182-191.
- อัศวินท์ ศาสนพิทักษ์ และ วิมลรัตน์ ยี่มละมัย. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลวิเศษไชยชาญ อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. *การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 1 “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : พลังปัญญาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”* ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา : 135-145.